

حل ارزیابی های کتاب منطق ۱ بر اساس تجميع سوالات چاپ قدیم و ویرایش جدید

درس هفتم

تذکر مهم: در چاپ قدیم، مباحث اصطلاحات مورد نیاز تعریف و روش های تعریف منطقی، در قالب چهار

درس زیر بیان شده است:

درس ۶ کلیات و اقسام آن

درس ۷ سلسله ترتب کلیات و تقسیمات دیگر آن

درس ۸ تعریف

درس ۹ اقسام تعریف، تقسیم و قواعد آن

ولی در ویرایش جدید همین مباحث خلاصه تر شده و در قالب دو درس زیر ارائه گردیده است:

درس ۶ تعریف

درس ۷ الگوی منطقی و روش ارائه تعریف

لذا در حل تمرینات، پرسش ها و خود آزمایی های چاپ قدیم مطرح می شود و در کنار هر پرسش، به آدرس همان پرسش، در ویرایش جدید هم اشاره می شود.

همچنین اگر پرسش جدیدی در ویرایش جدید بود که در چاپ قدیم مطرح نشده بود، در انتهای درس ۹ بیان می گردد.

پرسش

۱. در سلسله اجناس و انواع، ترتب کلیات به چه اعتبار است؟

در سلسله اجناس، مجموعه ای از کلیات براساس جنس آنها به نحوی که از شمول کمتر به سوی وسعت بیشتری پیش روند، مرتب می شوند.

و در سلسله انواع، مجموعه مفاهیم کلی را به نحوی که عام ترین آن در صدر و خاص ترین آن در ذیل سلسله قرار گیرد، در یک سلسله قرار می دهیم.

۲. جنس عالی، سافل و متوسط را با توجه به سلسله مراتب اجناس تعریف کنید.

(ویرایش جدید درس ۷ ارزیابی پایانی، پرسش ۳)

به وسیع ترین جنس، که در پایان سلسله تصاعدی قرار می گیرد و تحت جنسی دیگر مندرج نیست، جنس الاجناس یا جنس عالی می گویند. به محدودترین جنس که در آغاز مجموعه واقع شده

است ، جنس سافل می گویند. اجناسی هم که بین جنس عالی و جنس سافل قرار دارند ، جنس متوسط نامیده می شوند.

۳ . نوع عالی، سافل، متوسط، اضافی و صنف را با توجه به سلسله مراتب انواع تعریف کنید.
به محدودترین نوع، نوع الانواع یا نوع سافل، به عام ترین نوع، نوع عالی و به انواعی که بین این دو قرار می گیرند نوع متوسط می گویند.

۴ . مقصود منطقی از جنس قریب و بعید و نیز فصل قریب و بعید چیست؟

(ویرایش جدید درس ۷ ارزیابی پایانی ، پرسش ۴)

منطقی جنس را به اعتباری به قریب و بعید تقسیم می کند :

جنس قریب ، جنسی است که بلافاصله بعد از یک کلی مفروض قرار می گیرد. مانند حیوان ، که بلافاصله در فوق کلی انسان قرار دارد.

جنس بعید ، جنسی است که با یک یا چند واسطه در فوق یک کلی واقع می شود. مانند جسم نامی نسبت به انسان.

فصل قریب ، موجب امتیاز نوع از انواع مشارک در جنس قریب می شود. مانند ناطق نسبت به انسان

فصل بعید ، نوع را از انواع مشارک در جنس بعید جدا می کند. مانند حسّاس نسبت به انسان.

۵ . این جمله را: فصل مقوم نوع و مقسم جنس است با ذکر مثال توضیح دهید.

از آن جا که جنس و فصل تشکیل دهنده نوعند ، بدیهی است که اگر فصل وجود نداشته باشد نوع هم نمی تواند تحقق پیدا کند. از این رو، می گویند فصل مقوم نوع است؛ یعنی چون کلی فصل به کلی جنس افزوده شود کلی نوع قوام پیدا می کند.

از طرفی دیگر، فصل موجب می شود که یک جنس به چند نوع تقسیم شود؛ مثلاً ناطق، حیوان را به حیوان ناطق و حیوان غیر ناطق تقسیم می کند. پس فصل مقسم جنس است.

۱. در این سلسله، نوع متوسط و جنس متوسط به ترتیب کدامند؟ جوهر - جسم - مایع - آب

الف) جسم - جسم.

ب) مایع - مایع.

ج) جسم - مایع.

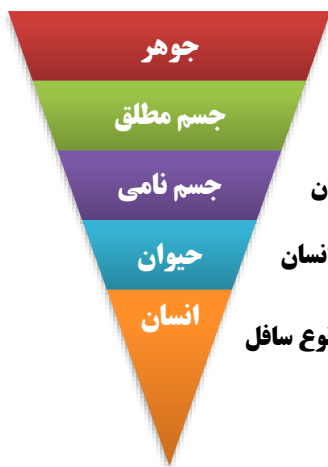
د) مایع - جسم.

نوع متوسط: انواعی که بین نوع سافل (انسان) و نوع عالی (جسم) قرار می گیرند.

جنس متوسط: اجناسی که بین جنس عالی (جوهر) و جنس سافل (مایع) قرار می گیرند.

آب	مایع	جسم	جوهر
نوع سافل	جنس سافل نوع متوسط	جنس متوسط نوع عالی	جنس عالی

۲. با توجه به سلسله مراتب اجناس و انواع، جنس قریب انسان و جنس قریب حیوان به ترتیب

جنس عالی

نوع عالی

جنس قریب برای حیوان

جنس قریب برای انسان

نوع سافل

عبارت است از:

الف) جوهر - جسم نامی.

ب) حیوان - جسم.

ج) جسم - جسم نامی.

د) حیوان - جسم نامی.

۳. کدام یک بیانگر نام دیگر نوع الانواع است؟

ب) نوع اضافی.

الف) نوع سافل.

د) نوع متوسط.

ج) نوع عالی.

۴. آن کلی که بلافاصله تحت جنس الاجناس است چه نامیده می شود؟

ب) جنس قریب.

الف) نوع متوسط.

د) نوع الانواع.

ج) نوع عالی.

۵. آن کلی که بلافاصله بالای نوع می آید چه نامیده می شود؟

- الف) جنس بعید.
ب) جنس عالی.
ج) نوع عالی.
د) جنس قریب.

۶. کدام یک در سلسله مراتب انواع نسبت به انسان نوع متوسط است؟

- الف) جسم نامی.
ب) حسّاس.
ج) جوهر.
د) جسم.

۷. کدام یک در سلسله مراتب انواع نسبت به انسان نوع عالی است؟

- الف) جسم نامی.
ب) جوهر.
ج) جسم.
د) حیوان.

۸. با توجه به سلسله مراتب اجناس و انواع برای انسان، جوهر نسبت به انسان چیست؟

- الف) جنس متوسط.
ب) جنس عالی.
ج) نوع عالی.
د) نوع الانواع.

۹. جنس قریب جسم نامی چیست؟

- الف) جوهر.
ب) جسم.
ج) حسّاس.
د) حیوان.

۱۰. کدام گزینه نوع حقیقی و اضافی است؟

- الف) انسان.
ب) جسم.
ج) جسم نامی.
د) حیوان.

نوع اضافی: هر کلی ذاتی که تحت یک جنس مندرج باشد.

نوع حقیقی نیز می تواند در مقایسه با جنس بالاتر، نوع اضافی خوانده شود.

۱۱. بر هر یک از کلیات جسم، جسم نامی و حیوان نسبت به جنس که در بالای آن قرار گرفته

است چه عنوانی صادق است؟

- الف) فصل.
ب) نوع حقیقی.

ج) نوع اضافی.

د) نوع متوسط.

۱۲. جنس بعید حیوان کدام است؟

الف) انسان.

ب) جسم.

ج) جسم نامی.

د) گیاه.

۱۳. کلی ذاتی مقید به خاصه اخص چه نامیده می شود؟

الف) نوع.

ب) جنس.

ج) صنف.

د) فصل.

هر عرضی خاص یا ذاتی مقید به عرضی خاص ، صنف نامیده می شود.

۱۴. دانشجو و طلبه نسبت به انسان..... است.

الف) نوع.

ب) جنس.

ج) فصل.

د) صنف.

۱۵. اگر مجموعه ای از کلیات به نحوی مرتب شوند که هر کلی نسبت به کلی قبلی از شمول افراد

بیشتری برخوردار باشد ، سیر صعودی و نزولی این سلسله..... را تشکیل می دهد.

الف) سلسله اجناس و انواع.

ب) سلسله انواع و اجناس.

ج) سلسله اجناس.

د) سلسله انواع.

۱۶. جنس قریب آهو کدام است؟

الف) جسم.

ب) جسم نامی.

ج) جوهر.

د) حیوان.

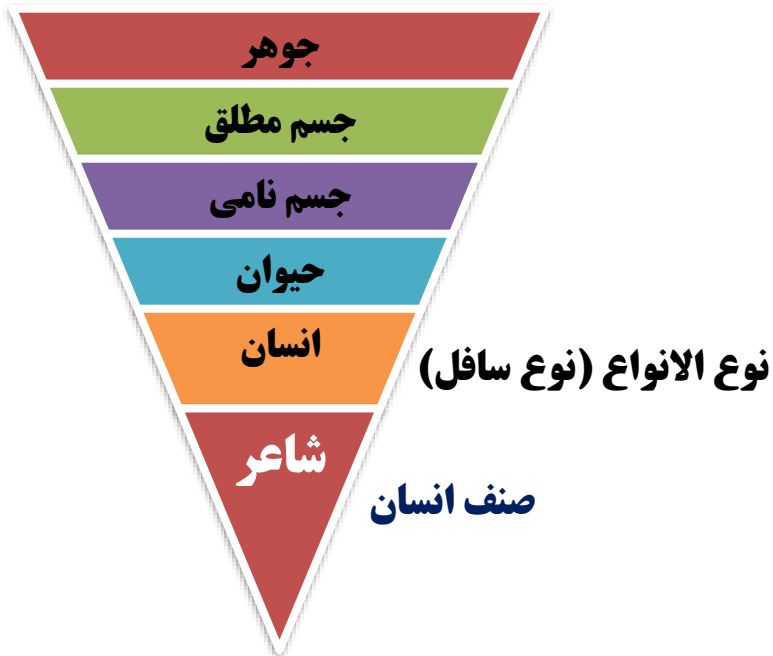
۱۷. در سلسله مراتب انواع پس از نوع الانواع..... قرار دارد.

الف) صنف.

ب) نوع ساقل.

ج) نوع حقیقی.

د) نوع اضافی.

۱۸. همواره در پایان سلسله تصاعدی اجناس..... قرار دارد.

(ویرایش جدید درس ۷ ارزیابی میانی ۱، پرسش ۹)

- الف) جنس الاجناس. (ج) جنس سافل.
 ب) نوع الانواع. (د) جوهر.

۱۹. جنس قریب نوع کدام است؟

- الف) ماهیت. (ج) جنس.
 ب) فصل. (د) ذاتی.

منظور از پرسش واضح نیست.

اگر منظور از پرسش این است: جنس قریب نوع، کدام است؟ جواب جنس خواهد بود

نوع = جنس قریب + فصل

اگر منظور از پرسش این است: جنس قریب، کدام نوع است؟ جواب ذاتی خواهد بود

۲۰. در این سلسله، نوع الانواع و جنس الاجناس به ترتیب کدامند؟ جوهر - جسم - مایع - آب

(ویرایش جدید درس ۷ ارزیابی میانی ۱، پرسش ۱۰)

- الف) جسم - مایع. (ب) جوهر - آب.
 ج) آب - جوهر. (د) جسم - جوهر.

۱. چرا و چگونه بحث کلیات خمسه به عنوان مدخل مبحث تعریف شناخته می شود؟
برای اینکه تعریفی ارائه کنیم که همه قواعد تعریف در آن رعایت شده باشد ، ابتدا دستگاہی را به عنوان الگوی تعریف درست معرفی می کنیم (که شامل تعریف به حد و رسم است) که فهم این الگوی تعریف و نیز راه رسیدن به آن مبتنی بر مقدماتی است که «کلیات خمس» نامیده می شود. بنابراین برای تعریف ، لاجرم باید از مفاهیم کلی موجود در ذهن ، بهره جست.

۲. شناخت سلسله اجناس و سلسله انواع در مباحث منطقی چه فایده ای دارد؟
در تعریف به حد تام ، به جنس قریب و فصل قریب یا اینکه مجموعه سلسله اجناس فصل قریب ، نیاز داریم.
در تعریف به حد ناقص ، به جنس بعید و فصل قریب احتیاج داریم.
در تعریف به رسم تام ، به جنس قریب و عرضی خاص احتیاج داریم.
در تعریف به رسم ناقص ، به جنس بعید و عرضی خاص نیاز مندیم.
پس در طریق تعریف منطقی ، باید سلسله اجناس و سلسله انواع را بشناسیم و کلیات را به اعتبار میزان شمول آنها ، مرتب کنیم تا بتوانیم جنس بعید ، جنس قریب ، فصل قریب را از این سلسله ها اخذ کنیم و در تعریف بیاوریم واگر نه تعریف اشیاء ممکن نخواهد بود.

[▶ https://Eitaa.com/Tadris_H](https://Eitaa.com/Tadris_H)

[🗣️ https://aparat.com/M.Asadi14](https://aparat.com/M.Asadi14)

دریافت درس ها و ارسال سؤالات

Aparat.com/M.Asadi14

Eitaa.com/Tadris_H

Telegram.me/Tadris_MA

Asadi.Tadris@Gmail.com

ID : @Asadi14